

Historia Augusta

Romerske kejsere. Historia Augusta

oversat af Torben Damsholt

2011

566 s., DKK 398,-

ISBN 9788779172883

Multivers Klassiker

Anmeldelse af historiker ph.d. Torben Svendrup

Den latinske samling af biografier af romerske kejsere, der har fået fællestitlen *Historia Augusta*, foreligger nu i en ny oversættelse af Torben Damsholt. Damsholt, som er mag.art., var en vigtig del af Historisk Instituts antikhistorie i perioden 1964–1980. Damsholt har tidligere stået for oversættelsen af en række af bl.a. Augustins værker. Det har været fremragende oversættelser, som vil blive stående i mange år.

Skriftet dækker kejserne og deres modkejsere fra Hadrian til kejser Numerianus, det vil sige perioden fra 117 til 284. *Historia Augusta* er dermed fortsættelsen af Suetons kejserbiografier. Skriftet har gennem tiderne været omstridt. I en fremragende indledning gør Torben Damsholt rede for en række af problemerne med skriftet, bl.a. affattelsestidspunktet. Forfatteren mener overbevisende, at skriftet er blevet til så sent som omkring 420.

Værket har så mange indre forskelle, at Torben Damsholt ser beskrivelserne af kejserne fra Hadrian til og med kejser Caracalla – det vil sige fra 117 til 217, som havende et fælles forlæg. En kejserbiografi som var en fortsættelse af Suetons værk. Perioden 217 til 284 ser Damsholt som primært værende fiktion. I lyset af denne tese prøver Damsholt at forestille sig forfatterens arbejdsmetode. For den første del af værket har han forkortet de foreliggende kejserbiografier, indlagt detaljer fra Marius Maximus og måske også fra Cassius Dio. For værkets anden del er der anvendt en række nu tabte græske kilder, som der mere eller mindre er blevet digtet frit over. Mens værkets første del er mest pålidelig, er det værkets anden del, der fremtræder som et langt finere skønlitterært produkt.

Oversættelsen er holdt i et modereret dansk uden at være poppet. Der er grund til at rose oversættelsen, der er klar og lever helt op til alle filologiske krav. Det er et godt stykke arbejde, Damsholt har gjort. Denne oversættelse vil kunne holde i mange år.

Værket afsluttes med et noteapparat, der indledes med tre siders præsentation af Rom, det romerske imperium, militær, religion samt mål og vægt. Det er en velskrevet og fantastisk god og ultrakort indføring. Er man ikke velbevandret i den romerske historie, bør man indlede sin læsning af *Historia Augusta* med at læse denne indføring. Jeg kunne dog godt ønske mig, at der enten her eller i indledningen var blevet redegjort for antikkens sondring mellem biografi og historie. I vore dage er det ofte to genrer, der glider sammen, men det var det ikke i antikken. Historien beskriver historiens gang - ofte med en morale, biografien beskriver ikke et menneskes historie, men et menneskes karakter og moral.

Herefter følger et grundigt og nyttigt noteapparat. Det kan absolut anbefales, at man under sin læsning af kejserbiografierne følger med i noterne.

Historia Augusta er et vigtigt værk, og det er pragtfuldt, at forlaget Multivers har givet sig i kast med det. Værket er værdifuldt, fordi oversættelsen er af en sådan kvalitet, at man kan tillade sig at bruge den. Bogen retter sig dermed både til fagfolk og til den brede interesserede gruppe. Det er en bog, der er morsom at læse, det er en bog, som vil være en god gaveide om ikke andet så til sig selv. Den kan på det varmeste anbefales.